

Ἡ τελευταία ὥρα δὲν εἶναι μακράν . . . Πρὸ μικροῦ ἤμην πλησίον τοῦ παραθύρου μου, μόνη ὡς πάντοτε, καὶ ἀτενίζουσα τὸν καθαρὸν οὐρανὸν παρεδιδόμην εἰς ὄνειρα, τὰ ὅποια μὲ μετέφερον μακρὰν τῆς γῆς. Καὶ καταδιδάσκα τὸς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ὕαλον τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, παρετήρησα ὡς ἐν κατόπτρῳ πρόσωπον, οὐτινος ἡ θέα μὲ κατέπληξεν· εἶδον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον μεγαλυνθέντος, τὸ στόμα σοβαρὸν καὶ περίλυπον καὶ τὰς παρειὰς κατίσχονους. Ποῦ ἄρ' ἔγ' εἶδον ἄλλοτε τὸ γυναικεῖον ἐκεῖνο πρόσωπον; Ἐφόρει ἐνδυμα γυναικὸς μετανουούσης· πῶς δὲν τὴν εἶδον ἄλλοτε εἰς τὸ κατὰστημα;

Περιεργεῖα φερομένη ἐστράφη, καὶ μετ' ἐμοῦ ἐστράφη καὶ τὸ φάντασμα. Καὶ μειδιάσασα—Σὺ εἶπον, εἶσαι Μαγδαληνή; Τί ἔγινε τὸ κάλλος καὶ ἡ νεότης σου, ὦ ταλαίπωρε νέα!

Τὸ λησμονηθὲν ἐκεῖνο πρόσωπον, τὸ ἐπανεῖδον μετὰ δέκα ἔτη. Φαίνεται δὲ ὅτι δὲν ἀνήκει πλέον εἰς ἄνθρωπον ζῶντα. Οὐδεὶς πλέον δύναται νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ . . . οὐδεὶς! Ὅλα, ὅλα μοι ἀφῆρπασεν ὁ χρόνος, πλὴν τῆς ὀδύνης!

12 Μαΐου 18 . . .

Νὰ ὑπάγω νὰ τοὺς περιμένω εἰς Ἀλγερίαν; Εἴμ' ἐλευθέρᾳ, ὡς μοι τὸ εἶπεν ἡ ἡγουμένη ἐξ ἀρχῆς. Θὰ κρυφθῶ ἵνα τοὺς ἴδω καὶ τελευταίαν φορὰν· δὲν θὰ ὑποπτευθῶσι τὴν παρουσίαν μου· ἀλλὰ καὶ πλησίον μου ἂν διαβῶσι, μήπως θὰ γνωρίσωσι τὸ ἄλλοιωθὲν πρόσωπόν μου; Μοὶ φαίνεται ὅτι τοὺς βλέπω· ὁ θεὸς μου λευκόθριξ καὶ ὁπώσοῦν κυρτός· ἡ Λουίζα πάντοτε ὡραία, καὶ τὰ τρία παιδιὰ δροσερὰ ὡς ἄγγελοι . . . Καὶ ἐκεῖνος; Ὁχι δὲν θὰ ὑπάγω!

Ὅταν αὐτοὶ θὰ πατήσωσι τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας ἐγὼ θὰ πατήσω ἄλλην γῆν . . .

Εἰς μόνος λογισμὸς, τὸν ὅποιον ἀδυνατῶ ν' ἀποδιώξω, μὲ βασανίζει καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν μὲ ἠγάπησεν ἄρ' ἔγ' ἔγω; Πῶς τὸν ἠγάπουν ἐγὼ ἡ ταλαίπωρος! Ἀλλὰ πρὸς τί πλέον; . . Ἰδοὺ τετέλεσται. Ἀναπαύθητι ἐν εἰρήνῃ, ταλαίπωρε Μαγδαληνή!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ο ΕΠΑΡΧΟΣ.

(Ὁρα φυλλάδ. 407.)

Ὁ Γυράλδης συναριθμεῖ τὸν Ἐπαρχον μεταξὺ τῶν περιφνητῶν παιητῶν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ (α). Περί τούτου δὲ καὶ περὶ τῆς πατρίου αὐτοῦ ἀγάπης τεκμήριον ἔχομεν τὸν θρήνον εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος καταστροφὴν, οὐτινος μνησὶν ποιεῖται καὶ αὐτὸς ὁ Με-

λάγχθων (α). Θεόδωρος δὲ ὁ Ζυγομκλᾶς, ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ γεγραμμένῃ ἐν ἔτει αφ' ἧς πρὸς Μαρτίνον τὸν Κρούσιον, ἀναφέρει καὶ τὰ τρία πρῶτα δίστιχα, εἰς δ' συνδέει ἐφεξῆς τὸ πέμπτον, προσθεὶς περὶ τοῦ πονηματίου καὶ τῆς ἐπιστολῆς τοὺς λόγους τούτους· «Ὅρῳ δὲ νῦν μετοικήσαντα πάντα τὰ ἀγαθὰ
» ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν τόπων, καὶ οἰκίσαντα ἐν ὤ-
» ρῳ. Ἡ, τε σοφία καὶ αἱ τῶν μαθημάτων ἐπιστή-
» μαι, αἱ τέχναι αἱ ἀρισται, ἡ εὐγένεια, τὰ ὄπλα,
» ὁ πλοῦτος, ἡ παιδείσις καὶ ὁ λοιπὸς τῶν χαρίτων
» χορός. Ἑλληνικῶν δὲ χαρίτων τὸ κλέος, βαρὺς ὡ-
» λεσεν αἰὼν, βαρβαρικοῖς δαμάσας ἤθεσιν ἀγλαίην,
» ὡς τις τῶν λογίων ἀνδρῶν [Ἀντώνιος Ἐπαρχος οὗ-
» τος Κερκυραῖος] θρηνῶν τὴν Ἑλλάδος καταστρο-
» φὴν, ζυγὸν δουλείας ἀκλεῶς ὑποφέρουσιν, ἐκλαυ-
» σε στίχοις ἥρωελεγεῖσις δακρυχέων ὑπὲρ τοὺς δια-
» κοσίους» (β). Τοὺς τέσσαρας πρῶτους στίχους με-
ταφέρει καὶ ὁ Μεσούριος εἰς τὸ πόνημα De For-
tuna Attic., λαθὼν αὐτοὺς παρὰ τοῦ Ζυγομκλᾶ καὶ τὸ πρῶτον δίστιχον ὁ Φαβρίκιος· ὁ δὲ Ὀδίας, ὅστις ὀλίγιστα λέγει περὶ τοῦ Ἐπαρχοῦ, ἀναφέρων καὶ οὗτος τὸ χωρίον τοῦ Ζυγομκλᾶ, παρκαίπτει τὸν ἀναγνωστὴν εἰς αὐτὸν, ἵνα ἴδῃ τὸ τεμάχιον τῆς Ἐλεγεῖας (γ). Ἀλλ' αὕτη ὁλόκληρος ἐξεδόθη ἐν Ἑνετίᾳ τῷ 1544 μετὰ τῶν δύο προηγουμένων ἐπιστολῶν πρὸς τὸν Κονταρηνὸν καὶ τὸν Μελάγχθονα, καὶ μετὰ τρίτης τινὸς πρὸς Μάρκον Ἀντώνιον τὸν Ἀντίμαχον, ἐν τινι πονηματίῳ ἀφιερωθέντι τῷ Πάπῃ Παύλῳ Γ'. καὶ φέροντι τὴν ἐπομένην ἐπιγραφὴν· «Ἀντωνίου Ἐπαρχοῦ τοῦ Κερκυραίου εἰς τὴν Ἑλλάδος καταστροφὴν θρήνος. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴν τινὰ πρὸς ὁμόνοιαν συντείνουσαι τῆς Χριστιανῶν πολιτείας. Antonis Eparchi in eversionem Graeciae deploratio. Ejusdem Epistolae quaedam ad concordiam Republicae Christianae. Venetiis 1544» καὶ ἐν τέλει τοῦ βιβλίου ἐπαναλαμβάνεται· «Ἑνετίῃσι τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας αφ' ἡμῶν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἔ.»

Ὅθεν ὁ Μετέρος καὶ ὁ Πάνζερ (δ) ἡμαρτημένως βεβαιοῦσιν ὅτι ἡ ἐκδοσις αὕτη ἐγένετο τῷ 1524, ὅ ἐστιν ἐν ἐποχῇ προγενεστέρᾳ τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν συμβάντων τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ πονήματι ἀναφερομένων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πόνημα τοῦτο κατήντησε τοσοῦτον σπάνιον, ὥστε μόνις καὶ μετὰ βίας ἀπαντᾶται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑνετίας, οὐχὶ περιττὸν ἐνομίσαμεν νὰ μετεκδώσωμεν ἐνταῦθα ὁλόκληρον τὴν τε ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἀντίμαχον καὶ τὴν Ἐλεγείαν, ὡς ἀποδεικνύουσιν ὅπόσον θερμὸν ἦτο τὸ

(α) Crus. Tarcogræc. σ. 345.

(β) Ἀντίθε. σ. 94.

(γ) Hodius, De Graecis illustrib. σ. 323.

(δ) Annal. Typ. Vol. VIII σ. 487.

(α) Dial. VII. de Poetarum historia.

πατριωτικὸν αἰσθημα τοῦ Ἐπάρχου, καθ' ἣν ἐποχὴν
ἡ Ἑλλάς ἐπιέζετο ὑπὸ βαρείας δουλείας καὶ μικραί-
ησαν αἱ τῶν Ἑλλήνων ἐλπίδες.

«Θρήνος εἰς τὴν Ἑλλάδος καταστροφὴν
Ἀπεωρίου τοῦ Ἐπάρχου.

- 1 Νῦν ἄλοφονδῆς, Πιερίδες, νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δάκρυα νῦν Ἑλικῶν λείβ' ἄμωτον γούων.
- 2 Νῦν χάριτες τρισσαὶ Ζηνὸς περιπαλλὰ τέκνα,
Ἑλλάδος εὐλουμένην συντοχίην κλάετε.
- 3 Ἄρχαι θῆρ ἄλως γναμποίε ἐνύχεσι κηχέας
Πρόβριζον Δαναῶν ἱμερόντα δέμον.
- 4 Δεινὸν ἐπιβρωμάται δ' ἄλλοις αἰὲν ὁρούων,
Οὐδέποτε ἀφικτὶ δέρεται οὐ καὶ ἴδοι.
- 5 Ἄθρει, Ζεῦ, περίτῃμον, ἔθρει, γένος οἶον ὀλεῖται·
Μῦρσο σὴν, Ἑλλάς, μῦρσο δυσμορίην.
- 6 Ἀλκείδην κικλήσκω, ποῦ νῦν παῖς ἀγέρωχος
Ἀλκμήνης· ἡ γὰρ τοῦδ' ἀπὸθεν προσιδὼν
- 7 Οὐκ ἂν μείνεν, ἐπισκύνιον καὶ χεῖρα βαρεῖαν,
Θῆρ ὃ τὸδ' ὑδρίων ἔθνος ὑπερφιάλως.
- 8 Ἀλλ' ἀστοῖσιν φάνηθι ἀνήμερα φύλ' ἀπαλύνων
Ἀμπεριουινιάδῃ σοῖσιν ἀπ' οὐρανόθεν.
- 9 Καδμηίς γάρ θύβῃ καδνὴ σάτο τιθήνη,
Ρίγιον ἔνδον ἔχει γηρῶνοιο κύνα.
- 10 Τίρυνθος περιδῶται δέδμηται μέγα δ' ἄστρῳ,
Δούλειον τ' ἤμαρ δῖφιν Ἄργος ἴδεν.
- 11 Οἱ δὲ Μυκῆνας καὶ Πέλοπος γόνον πᾶσαν ἐπιῖχον
Αἶ, αἶ βαρβαρικά νῦν ζυγίδεσσι· ἔλαδον.
- 12 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.
- 13 Ἔγρεο ταρταρίων ποτὲ κευθμώνων ἀπο Θεσπῶ,
Οἴμωσι μυδαλέοις Κεκροπίην δ' ἔσδε
- 14 Μορίον αὖθις πέμπουσιν κρατερᾶς ὑπ' ἀνάγκης
Οὐχ ἔνεκ' Ἀνδρόγεω δαυδὸν ἀπ' ἡϊθέων.
- 15 Δίρκεο δ' εἴ οὐλόμπου σὺν Πολυδεύκει Καστορ
Ἀλγέα δουλουσύνης, οἷα Λάκωνας ἔλον.
- 16 Ἀλκαθόιο βίη νῦν ἄλλον βάλλε λένοντα,
Ὡς λόφον ἀστερίου Μεσσαπίοιο ἔχει.
- 17 Οὐ τῦροισιν ἀνατρεῖ θυμὸν ἵεντα μόνισιν,
Ἀλλὰ βροτῶν σαφὲν φεῖ· ἐπιμακνόμενον.
- 18 Ὅρσε, Ἀχιλλεῦ, δεῦρ' ἐπάμυνον σοῖσι Παλασγοῖς
Τειρομένους ὀλοῶν ἔγχει δυσμενέων.
- 19 Δάμδαν· δ' ὥμοις τὰ κλυτοτέχνης κυλλοποδίων
Εἵνεκα Πατρόκλου ἔντα τεύχεά τοι.
- 20 Ἄρκε νῦν προβέλυνον Φθίης, ἤριπεν ἄστρῳ·
Αἶ, αἶ, Θετταλίη δ' ἄλγεια πολλά φέρει.
- 21 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.
- 22 Ἦδη κλεινὸν ἀπάσης ὑδρίσθ' Ἑλλάδος οὐδας,
Ἐκπεθεν ἄλλ' οὐ τις φαίνει· ἀμυνόμενος.
- 23 Οὐτὶς ἀπὸ χθονὸς, οὐτὶς Ὀλύμπου ἀπ' ἀστερόεντος,
Δόσμορα νῦν Ἑλλάς, σείσ' ἀέδρεκε τύχας.
- 24 Φύτλην εὐέρκων γὰρ θούρος ἐδρόχθισεν Ἄρης,
Λοιπὰ δὲ μούν' ἐν γῇ πῆματ' ἀλέγχεα τε.
- 25 Τῶν αἰδῶς εἰν ὀφθαλμοῖς, οὐτ' ἄλλα τέθηλε
Σύμβολον εὐσεβέων, Ζεὺς γὰρ ἀρεῖτε πρόφρων.
- 26 Οὐ γὰρ τοι Ζηνὸς μάλλει ἀέκητι· τὰδ' εἶναι,
Φύλον ὅφρ' ἀσθλῶν μὴ κύρμα γένοιτο κακοῖς.
- 27 Τίς νημέσῃσι βροτῶς, τίς τοσσάδ' ἐχώσατο δαίμων,
Παῖσιν ὅς ἡμιθέων τοῖον ἔργε κακόν.
- 28 Βάσκανος ἦν δῆπον ὅς τις πατ' ἀρ' ἐπλεθ' ὁ βλάπτων
Νύχθ' ὅς ἀμορβείην Δονίην δ' ἀγαγεν.
- 29 Ἰλαθὶ δῆμοισι, Ζεῦ, ἱλαθ' ἀποφθινύθοοσι,
Παλλὰς ἐπάρκει νῦν οἷον ὑπέσχετ' ποῦ.

- 30 Ἀφραδίην ἀπο πέμπε μελάθρων, ὃ πολιοῦχε
Μητέρα δυσπραγίης αἰὲν ἐσπομένην.
- 31 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.
- 32 Τίς πρᾶπιδασσι κηκᾶς Δαναῶν ἀπο κῆρας ἀλάλων,
Οἷα Λαωνίδαο δεξιτερὴν ἐπλίσσει.
- 33 Μελίχια φρονέων δὲ τις ἀγρομένοις ἀγορεύσει,
Οἷα Θεμιστοκλῆς οὐ κτεάνων ἀλέγων.
- 34 Τίς δ' οἷσι ψῆφον σαοσίμβροτον οἷα Περικλῆς
Ἐξ ἀπόραιο πέρον πλῆθεσιν εὐράμενος.
- 35 Πηγαὶ μὲν παύσαντο φρονῶν, φεῖ· καὶ ραθάμιγγας
Ἑλλάδος ἐν δαπέδῳ δαίμονες ἐξέλιπον.
- 37 Πάντα δ' ἔρημα· ὑπέρρονος ἀνδρὸς ἐγερσινόοιο,
Ἀγλαΐης προτέρης ὤχετο πᾶσα χάρις.
- 37 Δευκαλίων, λάας νῦν ἤδη βάλλεο ἄλλους,
Ἀθή γὰρ κωφὴ Ἑλλάδα πᾶσαν ἔχει.
- 38 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.
- 39 Θρέπτειται ψυχῶν νοδὸς ἡγεμονίας ἀτρεστοί
Μοῦσαι Μνημοσύνης ἔκγονα καλλικόμου,
- 40 Ἐῖπατε λυσομένω μοι ποῦ νῦν αὖτις· ἔθεσθε,
Κασταλίνης γὰρ τοι γνῶριμον οὐδ' ὄνομα.
- 41 Μῶν ἔχεθ' Ἐσπερίην· ἡ καὶ κρυμώδεας Ἀλπαις
Πάμπαν ὑπερδάμναι χαίρετε Δευκετὶν·
- 42 Φεῖ· ὥς ἡλλάχθη πάντ', ἡ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Κεκροπίδων ἄστρῳ προῦλιπ' ἀποχαμένη.
- 43 Καὶ μάχαιρες τὰ σφῶν ἀέκοντες προῦλιπον ἄλλοι,
Ἀχθος ἀναινόμενοι βαρβαρικῶν θυρόδων.
- 44 Μοῦνος δ' Ἑλλάδα λυσιμέριμος νῦν ὑπόλοιπος,
Καὶ Μῶμος τρισὶ σὺν ταρταρίαισι Κόραις.
- 45 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.
- 46 Διὰ τὰς κόσμου τρίτατον φάος ἄλλο βροτοῖσι·
Δεῦρ' ἀποπαυόμενον λείσθην εἰσίδετε.
- 47 Ἀἴγλην δ' ὑματέρην σκισροῖς κρύφντα νήρσοι
Πένθημα δυσμορίην οὐρανόθεν στέντε.
- 48 Εῖπατε δ' Ἑλιάδεσσιν ὀδορμέναις Φαίθοντα,
Ὑλέκτροιο πάλιν δάκρυα βαλλέμεναι.
- 49 Ἦ γὰρ ἀπειρέσιον φέγγος ψυχαῖσιν ἰάλλων,
Ἄλλος νῦν ἀστὴρ ὤλετο παμφανέων.
- 50 Ἦπειροι τόνδ' ὠδύραντο, ζῆν δ' ἅμα τῆσιν,
Εἰνάλειαι νῆσοι νελεμέως ἴαχον.
- 51 Τάμπη δ' ἔσθον τ' ἄλγος, οὐρεά τ' ἡνιμέοντα,
Καὶ λαιμῶνας ἐμοῦ πένθος ἐπεσκέπασα.
- 52 Κρυφιδραμί τε κρήναι καὶ ποταμοὶ γούονται·
ὦμοι· τοῖον Ζεῦ, κάλλος ἀπαιλούμενον!
- 53 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.
- 54 Ἄστεα πάνθ' ὀπόσα πρὸς ἔω καὶ ἐσ' ἔσπερον ἀγνόν,
Ὅσα τε πρὸς Βορέην καὶ Νότον οἰκί' ἔχει,
- 55 Ὑματέρης μῦρεσθε τιθήνης αἰπὴν ὀλεθρον,
Καιράμενα πλοκάμους, ὥς ἐπέοικε, κέρης.
- 56 Οἷσατε δὲ στεφάνους στογνῶ πλεκτοῖς ὑακίνθοι
Οἷσατε μητέρι νῦν δῶρον ὀφειλόμενον.
- 57 Μελιχίη γὰρ ἀπάντων χεῖλεσι μαζὸν ἐνῆκεν,
Ἠδύπνοα ψυχᾶς σπέρματ' ἐρευγόμενον.
- 58 Πρώτῃ δ' ἀμφήκει σοφίης Ζηνὸς παρέδροιο
Ἐγχεί, ἀμαθίης ἀίσχος ἀπασκέδασε.
- 59 Δειλοῖσι θνητοῖσι δ' ἀλωμένοις κατὰ βένθος
Νυκτὸς ἀπειρεσίης λαμπρὸν ἰδαῖζε φέος.
- 60 Ἰψιφρόνητον ἀταρπὴν δ' ἀθανάτων ὑπέδωκε,
Στέλλεσθ' ἀστροδέτοις βήμασιν εὐνομίης.
- 61 Φαῦλὸν τ' ἀνδρῶν πρῶτον ἐπυνάξαι· μέγα κύμα
Κατὰ δὲ μάρνασθαι μήσατ' ἐπισταμένως.
- 62 Τίς κεν μολήσαιο εὐφρονέους δὸς μήτηρ
Παῖσι φίλοισι διδοῖ εὐμενίη φύσεως;
- 63 Ἀρχαί, Πιερίδες, γοερῆς νῦν ἄρχετ' αἰδοῦς,
Δακρυχέων δ' Ἑλικῶν αἶλινα νῦν στονάχει.

- 64 Καίτοι δὲ θ' ἔλλας μὴ θαύμαζεν ἴαν ἔτυχθ'·
Πάντα κάτω βάλλει αἶψα διχοστασίῃ.
- 65 Τὴν δὲ Ζεὺς ἐτίθει μακρὸν τοῖς ἀν' ἐπὶ σάοιο,
Ταύξουσιν θνητοῖς πῆματ' ἄλγεα γένηα.
- 66 Ἀλλ' ἡπαίρων ὦ βασιλῆες ὑπέρτατοι ἔλλων,
ἦδ' κλυθεῖ ἄπερ θυμὸς ἀνώγει λέγειν.
- 67 Μοῦσαι γὰρ μ' ἐδίδαξαν ἀληθέα πάντ' ἀγορεύειν,
Αἰγιόχοιο Κόραϊ Ζηνὸς ἐριθραῖμα.
- 68 Θῆρ' ὀλοφύοις αὖθις ἐπαυρότερον ποσὶν ἔρπον,
Αἰεὶ τοῦ πρόσθεν μείζον' ἔλαθρον ἄγει.
- 69 Φράζομαι Ἰταλίῃ, καὶ Γερμανῶν ἀγέρωχον
Φύλον, φράζομαι Παννονίων δακτύλον.
- 70 Φραζέσθω Κέλτης μεγαθύμων τ' ἔθνος Ἰδῆρων,
Ὅτι μεταστρέφεται πάντα διχοστασίῃ.
- 71 Οὔτε πόλις, ναὶ μὰ Ζην', οὔτ' ἔθνος, οὔδ' ἐμὸς οἶκος,
Ἄρδην ἐκ θεμέθλων ἤριπε τῆς δε δόξα.
- 72 Λήγετε, Πιερίδες, γοερῆς νῦν λήγετ' αἰοιδῆς·
Κέκλαυται γὰρ ἄδην πῆματ' Ἰσχυροπίνης.
- 73 Ὅσα μὲν Λυονίων ἀραιμανέων ἔθνη ἀνδρῶν,
Ὅσα δὲ Γερμανῶν, ὅσα τε Παννονίων,
- 74 Φυλά τε Κελτῶν, ἡδ' ἔτ' Ἰδῆρων βόσκειτ' ἐπ' αἶαν,
Οἶκον ἕνα φράζει πᾶς θέρπων σαρῆς.
- 75 Παῦλον δ' οἶκον τοῦδ' αὖθις πατέρ' εὐμενέοντα,
Χαῖρε Φράγκισκόν τ', ἡδ' κάρην Κάρολον.
- 76 Οὐρανῶν βαθυόλβων δῆμον ἑμῶν δ' αὖ ἀνάκτων,
Πᾶς ἰθὺ φρονέων οἷδ' ἔμναι ταμίην.
- 77 Ἰλαος ἀυγάξω, Ζεῦ, εἶκον τηλεθέοντα,
Σώφρονα δ' ἐννακταῖς πάντας νοῦν παρέχον.
- 78 Πᾶς δ' ἐπισταμένως ἀμφοῖν μέγα νείκεος ἀνάκτοιν,
Ἀχλὺν ἐκείν' ἐμὸν μῆνιδος ἐκασκεδάσας.
- 79 Σαῖς δ' ὑποθυμοσύνας δὲς βουλὴν ἤ τις ἐρύκοι,
Ῥιγδαντοῦ Δακτύλου ἐξ ἐνόχων μέλαθρον.
- 80 Παννονίην δὲ γὰρ αὖθις ὀρούων θῆρ' ἔδ' ἀπηλῆς,
Οἶκον παντὶ φέρε κῆρα τανατογέα.
- 81 Νῦν θηρὲς, Κάρολ', ἄντα πελώριον ἔγχος ἄειρε,
Βάλλε θράκοντ' ὀλοὸν πνεύμονα βάλλε μέσον.
- 82 Μὴδ' ἐντίθετον ἔγχος ἔχων, ἂν εἴποι σαρῆς,
Οἶκον ἀπ' ἐκβάλλειν σκάπτει ληθόμενος.
- 83 Λαίεσσι καὶ σὺ, Φραγκίσκ' ἀσπίδος ὀμφαλοῖσσι,
Ἐδρανα βυόμενος, ἦρα βάλ' αἰμοχαρῆ.
- 84 Μὴ παίδων κάτω χεῖρ' ἐνθάδ' ἐμδραμεν ἔγχος,
Καίνων εὖς εἰκὸς ρυόμεναι θανάτου.
- 85 Ἀμφοτέρωσι, λέγω, μὴ μέσης ὥσπερ ἀήτης,
Πνεῖτε νέφος κεφαλῇ σπώμενοι ὑμετέρῃ.
- 86 Μὴ Κάδμοιο ἔλαστος νίκης κάρτ' ἐπιθέσθω,
Ἀλλὰ μάλ' ἀμφὶς ὀρῶν, τῶν ἐπαντινέτω.
- 87 Μοῦσαι ἱεραῖς νῦν εἰσὶν ἐννοσίχοισι,
Ὀφιογόνων ἀνδρῶν μῶμον ἀλευόμενοι.
- 88 Ἰστρος ὁδὸν δεικνύει, καὶ πλοῦς πάντων ἐπ' Ἑλλῆας,
Νίκης κῆρυκατ' ὅσων μαλ' ἐριπρεπέας.
- 89 Οὔτις μνήσθ' ἑμῶν, οὔδ' ἐλπίς βασιλῆας
Ὅτ' ἔργοισιν ἐρεῖ, ἄλλον ἰδὼν πόλεμον.
- 90 Οὔτις κοῖδων ἐκλείσσει γένος, οὔτε τοι ἔργα,
Φόρμιγγ' ἀμφὶ χεῖρας μελιχρόνηχον ἔχων.
- 91 Τύμβος δ' ἀράσιμος μερόπασσι μετ' ἀπομένουςι,
Ζεὺς δ' ἄρ' ἀνάρσιος αὖ κῆν φθιμένοις ἔσται.
- 92 Οὐνεχ' ἔοιτο ἐφεστῶν οὐκ ἀλέγοντας ἔθεσθε
ἔγχος ἐπ' ἀλλήλους λυγρὸν ἐνοαλίον.
- 93 Ἀμφαδίην τεύχοντες νίκην ἀλλοεφύλα,
Δίμωσιν ὑμετέροισι, αἰδέομαι δὲ λέγειν.
- 94 Ἀλλ' ἐρέω μοῦσαισι πιθήσας ἀρτιεπαῖας,
Οὐδέτερος νίκην ἡμερόσσαν ἐρεῖ.
- 95 Τρίτατος ἀμφοτέρωσι γὰρ καίπερ ἀγῶνα δ' ἰόντων
Νίκης λαμπρὰ γέρα ληψόμενος τροχάει.
- 96 Κλυτέμην, ὦ βασιλῆες, ἐμὸς λόγος ἐν φρεσὶ δ' ἔστω,
Μὴδ' ἀνεμὸς φορέοι πᾶν ἔτι περ Λελάκω.
- 97 Μέντις ἐτώσια βέλων ὑμῖν αἶθε γενεῖμην,
Πνεύμασιν ἀρπαχθεῖς, ἢ κορυθαυτίων!

- 98 Ἀλλὰ δεῖδοντ' ἀποθεν, πεῦ! Λυγαῖς, οἷα περ ἄλλος,
Ἰχνοισι λαίψηροῖς πῦρ ἐπινυσσόμενον.
- 99 Λήγετε, Πιερίδες γοερῆς νῦν λήγετ' αἰοιδῆς,
Κέκλαυται γὰρ ἄδην πῆματ' Ἰσχυροπίνης.
- 100 Ζεῦ πάλιν ἴλασθι δὴ σοῖσι προτέροισιν ἐθέλοις,
Οὐχ ἕτερον γὰρ ἔγνω κηδόμενον χθενίων.
- 101 Νῦν ἱερῆς ποτὶ χώρης μνήσασθ' οὐρανίονες,
Καὶ λύσατε κακῶν ἄσπε' ἀπαιρεσίαν.
- 102 Σώφρονα νῦν τε δὸτ' ἀστοῖς, χρῆμα βροτοῖσιν ἄριστον,
Νύκτα δ' ἀπο δυοφερῆν Ἑλλάδος ἐξέλαιτο.
- 103 Ἰσχυο μνησθεῖς δίκη παλιθερμία γλήνην,
ἡμερῶν δὲ διδοῦ τέρμα κακοπραγίης!

ΜΑΡΚΩ: ΑΝΤΩΝΙΩ: ΤΩ: ΑΝΤΙΜΑΧΩ:

«Τῶν νῦν ὄντων ἀνθρώπων ἦθος παραβάλλων τοῖς τῶν ἀρχαίων ἦθεσι, Μάρκε Αντώνιε, τοὺς τε παρόντας καιροὺς τοῖς παρελθυθόσι συγκρίνων, ἐπειδὴ κατ' οὐδὲν ἀλλήλους ἐοικότας εὕρισκον, διηπορούμην. Καὶ τί ἂν εἶπὲν τὸ αἴτιον τῆς ἐπὶ τὰ χεῖρω μεταβολῆς μαθεῖν ἐχέτουν· πολλῶν δέ μοι συναπαντώντων κατὰ νοῦν, νῦν μὲν τοῦτο ἐδόκει, νυνὶ δ' ἐκεῖνο, καὶ αὖθις ἄλλο. Ἐπιστήσας οὖν τὴν διάνοιαν, καὶ καλῶς πάντα λογισάμενος, τέως αἴτιον ἔδοξεν εἶναι τὸ, τὴν συγγένειαν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐσχομεν ἄνθρωποι πρὸς τὸν Θεόν, συμφοραθεῖσαν πολλῶ τῷ θνητῷ, ἐξίτηλον εἶναι γεγονέναι· ἐπικρατήσαι δὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ θνητὸν καὶ γεῶδες, κἀντεῦθεν ἀνεστράφθαι τ' ἀνθρώπινα πάντα. Ταύτης γὰρ τῆς ὑπολήψεως καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἐχόμενοι, ἐπ' οὐδενὶ καλῶ περιηρμύσθαι τῇ ψυχῇ τουτὶ τὸ ἄλογον ὦντο· σῶμα καὶ οὐδένα ἢ κομιδῇ ὀλίγον τοῦτον λόγον ἐπεποίητο. Μόνοις δὲ τοῖς τῆς ψυχῆς ἀγαθοῖς προσέχοντες, ὁρῶντες καὶ νήφοντες ἦσαν καὶ τὸ θεῖον παρέμενον αὐτοῖς, καὶ ἐξήρκει παρά πάντα τὸν χρόνον. Καὶ οἱ ἄνδρες κάλλιστα παρὰ τοῦ συγγενοῦς βοηθούμενοι, τὰ φρονήματα ἀληθινὰ πάντα τε μεγάλα ἐκέκτηντο καὶ πρὸς ἀλλήλους· μὲν πρᾶότητι κατὰ φρονήσεως ἐχρῶντο· τὴν κοινὴν δὲ φιλίαν πάσῃ σπουδῇ καὶ τιμῇ θεραπεύοντες ἐφαίνοντο καὶ πλὴν τῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἄλλο λόγου ἄξιον ἐνόμιζον. Αἱ δὲ γυναῖκες σωφρονεῖσαι καὶ αὐταὶ, μεθ' ἡμέραν τε καὶ διὰ νυκτὸς περὶ τὴν ἐργάνην ἦσαν. Ὅθεν τὰς πολιτείας ἀρεταῖς ἐρειδομένας τοιούτων ἀνδρῶν, καλῶς ὀρθοῦσθαι ξυνέβαινε καὶ διαπύζεσθαι. Οἱ λαοὶ δὲ χρηστὰ δόγματα ἔχοντες, πρὸ ἀλλήλων συνετηροῦντο, καὶ οἱ πόλεμοι μεγαλοφῶνως ἠνύοντο· πάντα τε ὑγιῶς εἶχε καὶ οὐδὲν αὐτ' ἐνοθεύετο, αὐτ' ἐμολύνετο, ἀλλὰ τὸ λαχὼν ἔσωζον ἐκάστοτε σχῆμα. Καὶ ταιαῦτα τότε δὴ τέλος ἦν τοῖς ἀνθρώποις τὰ πρὸς Θεόν, ὥς καὶ τὴν γῆν ἐσθ' ὅτε ἀνῆροτον καὶ ἄσπορον παντοῖαν καὶ ἰκανὴν ἀναδιδόναί τὴν τροφήν αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ πάντα ἐξήλλαχται, καὶ ἐν ἰδρώτι τῷ τοῦ προσώπου ἡμῶν σῖτον σπεύροντες, ἀκάνθας καὶ τριβύλους πορί-

Ζομεν' καὶ ποικίλῃς τὰλκιπωρούμεθα τύχαις, πάν-
τοθεν τε ἡμῖν ἀπαντᾷ τὰ δεινὰ, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν
ἐκ τῆς γῆς τροφήν, μικροῦ δεῖν ἐκλελοιπέναι ἤδη.
Ταῦτα δὲ ζυμβάλλουσιν ὑπελάμβανον, ὅτι τὸ θνητὸν
ὑπερεπλάονυσεν· οἱ γὰρ ἐν τῷ παρόντι ἐμπαθέστερον
γεγονότες, καὶ ταῖς γεώδεσι μεθυσθέντες τρυφαίς,
ὥσπερ τυφλώττοντες παραπαίουσι, καὶ χαμαὶ κατα-
σπῶνται, μακρὰν ποῦ τοῦ ζυγγενοῦς ἀποκεχωρηκό-
τες· λόγος γὰρ οὐδεὶς ἔτι τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ τῆς κοι-
νῆς ἐκείνης καὶ πάντα τ' ἀγαθὰ πληθυνούσης φιλίας.
Ἀλλ' ἕκαστος, καὶ ἄρχων καὶ ἰδιώτης, ἐκυτὸν μόνον
φιλεῖ, καὶ ταῖς ἰδίῃς μόνον προσέχει· τῷ χρυσῷ δὲ
πάντα μετρεῖται, καὶ πῶς τούτῳ σεμνύνεται· καὶ οὐ-
δὲν ἔστιν, ὅπερ οὐκ ἂν αὐτὸς ἕκαστος γένοιτο διὰ
τούτου· Διὸ φθίνει μὲν τὰ κοινὰ, συναπόλλυται δὲ
τὰ ἴδια, ταύτης τῆς ἐμπαθοῦς ἐπικρατησάσης βδε-
λυρίας· καὶ ὁ βίος ἀνέστραπται καὶ ἡ κατάστασις
μετέβαλε, καὶ ἤδη πάντα κυκλῶν ἐγένετο τ' ἀν-
θρώπινον. Ταῦτα λογιζομένῳ μοι κατ' ἐμυτὸν, με-
ταξὺ καὶ λυπεῖσθαι ζυνέβαιεν, Ἀντίμαχε φίλτατε,
οὐ τοσοῦτον ταῖς περὶ Κέρκυραν ὑπὸ Τούρκων ζυμ-
πεσοῦσιν ἡμῖν ἀλγεῖνοῖς τὴν ψυχὴν νηπτόμενοι, ὅσον
ὅτι καὶ τῶν βαρβάρων αὐτῶν, μακρότερον ἀποκε-
χωρηκέναι τοῦ ζυγγενοῦς οἱ δαίλαιοι ἐφαινόμεθα καὶ
μᾶλλον ἀνοηταίνεῖν ἐδοκοῦμεν. Ἐν τούτοις περιπο-
λουμένης μου τῆς ψυχῆς, ἄφνω φανεῖς τις τῶν σῶν
φίλων, οὐκ οἶδα ταῦνομα, ἦν μοι πέπομπος ἐνε-
χείρισεν ἐλεγείαν. Ταύτην δὲ ἀναγνοὺς εὐθύς ἀνέ-
δραμον ἐπὶ τὴν μητέρα· περίεστι γὰρ ἔτι φεύγουσα
καυτὴ τὴν τῶν βαρβάρων ὁμότητα· νῦν τὸ δεύτε-
ρον μεθ' ἡμῶν, ἢ καὶ πρότερον ἐκ Αἰκαδείμονος ἀ-
ποφυγοῦσα. Ὡς οὖν τὰ περὶ σοῦ παρ' αὐτῆς ἐπυθό-
μην, πόσῃς οἶμαι με χαρᾷ ἐμφορηθῆναι, ἀπροσδό-
κητον κέρδος εὐρόντα, φίλον προγονικὸν καὶ, ὡς αὐ-
τὸς φῆς, ὠγύγιον, Ἑλληνα, ὦ ξένιος, καὶ τὴν φωνὴν
καὶ τὸ ἦθος! Οὐκ οἶμαι με, πρὸς Θεοῦ, μὴ μόνον ἀ-
πλῶς χαρῆναι, ἀλλὰ καὶ μὴ βουθυτῆσαι ἂν ὑπὸ τῆς
χαρῆς ὡς πάλαι Πυθαγόρας ἐπὶ τῷ διαγράμματι·
Φίλου τυχὼν ἀρχαίας χάριτος πνέοντος, καὶ τῇ ψυ-
χῇ τὸν Ἑλικῶνα περιφέροντος ὕλον, καὶ ξενείας πεν-
τηκονατούτιδος ἤδη μεμνημένῳ. Οἶμαι δὲ, μὴ καὶ
τῆς δεξαμένης ἂν ἐκπιδῆσαι με γυμνὸν, καὶ πολ-
λάκις τὸ εὐρηκα φθέγγεσθαι, εἰ λουόμενος ἐτύγχα-
νον, ὥσπερ Ἀρχιμήδης; φίλον μὲν εὐρών θν οὐκ ἤ-
δην πώποτε πρότερον. Τοιοῦτον δὲ ἐν καιροῖς οὕτω
χαλεποῖς, οἷους μόνους πρὸ μικροῦ τοὺς ἀρχαίους
ἐλοφίζομεν γεγονέναι. Ἀλλ' ὄναιο, Ἀντίμαχε, τὸ
ἱερὸν μοι φιλίας καὶ ὄνομα καὶ πρᾶγμα. ὄναιο
τοῦ γενναίου φρονήματος, καὶ τῆς φιλανθρώπου σου
γνώμης, ὅτι δυστυχοῦντας ἡμᾶς, καὶ ἐν ξένοις καὶ
ἀλλοδαπῇ περιδόντας σὺ περιεῖδες, ἀλλ' ἐκ μέσης
περιεβάλου τῆς ψυχῆς· καὶ πολλοῖς ἀλγεῖνοῖς τρυχομέ-

νους παρεμυθήσω. Ἄγω δὲ σοι χάριτας πρὸς τοῖς ἄλ-
λοις, καὶ τῶν παρὰ τῆς ἐλεγείας ἐπαίνων· ὧν περ
οὐκ ὀλίγον ἀποδέων, ἐρυθριῶ μὲν ἀκούων, ἀποδέχο-
μαι δ' ὁμῶς καὶ τὴν περὶ τούτου σου φιλοτιμίαν.
Εἰ δὲ μὴ τοῖς αὐτοῖς ἐλεγείοις ἀμείδομαι σε νυνί,
σύγγνωθί μοι ἀσχολουμένῳ περὶ τ' ἀναγκαῖα. Τοῦτο
δὲ ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Ἀρχιερέα ἐπιστολῆς κάλλιστα
δυνήσῃ μᾶθαι· ἥς τὸ ἀντίγραφον τῇ παρούσῃ προσ-
δεδεμένον πέμπω τῇ σῇ Σεμνότητι. Ἐρρώσο.

Ποσειδιῶνος ὁγδόη ἐπὶ δέκα· αφλθ'.

Ἐνετίησι.

Ὅτι ὁ Ἐπαρχος διέτριβεν εἰσέτι ἐν Ἐνετίᾳ τῷ
1544, ἐν ᾧ ἔτει, ὡς εἶδομεν, ἐξεδόθη ἡ Ἐλεγεία,
μαρτύρεται καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς. Ἐν τοῖς πρακτικοῖς
τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐν Ἐνετίᾳ Ὁρθοδόξου τοῦ Ἀ-
γίου Γεωργίου ἐκκλησίᾳς ἀναγινώσκομεν ὅτι τῇ 14
Μαρτίου 1544 Γεώργιος ὁ Κορίνθιος, Γεώργιος Σο-
φιανὸς καὶ Ἀντώνιος ὁ Ἐπαρχος προετάρθησαν ἐπί-
τροποι τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐψηφίσθησαν· κατὰ δὲ τὸ
αὐτὸ ἔτος, δημοσιεύσας ὁ συμπολίτης τοῦ Ἐπαρχοῦ
Νικόλαος Σοφιανὸς τὴν ἐκυτοῦ μετάφρασιν *Περὶ*
παίδων ἀγωγῆς, συγκαταλέγει ἐν τοῖς σοφοῖς καὶ
πεπαιδευμένοις καὶ κατ' ἀλήθειαν εὐγενέσι λει-
ψάνοις τῆς ἀθλίᾳς καὶ δυστυχοῦς Ἑλλάδος τὸν πε-
ρίφημον καὶ λογιώτατον Ἀντώνιον Ἐπαρχον, τὸν
δημόσιον διδάσκαλον τῆς λαμπροτάτης πόλεως τῶν
Ἐνετῶν, θν, ὡς λέγει μετὰ τῶν ἄλλων, συνεβου-
λεύθη περὶ τοῦ πῶς νὰ ἀναζωοπυρήσῃ ἐν τῇ δυστήνῃ
πατρίδι τὸν ζῆλον τῶν καλῶν σπουδῶν (α).

Τὸν Ἐπαρχον διατρίβοντα ἐν Ἐνετίᾳ, εἶδεν ἐν
ἔτει 1545 ὁ Γεσνέρος, ὅστις συγκατατάσσει τὸν
λόγιον ἄνδρα μετὰ τῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐχορήγησαν
αὐτῷ εἰδήσεις (β). Ἀλλὰ καὶ ἐν ἔτει 1548 διέτρι-
βεν εἰσέτι ὁ Ἐπαρχος ἐν Ἐνετίᾳ, διότι γινομένης
τότε τῆς ἐκδόσεως τῶν Μηναιῶν ὑπὸ τοῦ Σπινέλλου,
προετάρθη ὡς πρόλογος ἐπιστολῇ τοῦ Ἐπαρχοῦ
πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Διονύσιον, ἥτις
ὑπὸ τοῦ Ὀδίου ἀναφέρεται ὡς ἀνέκδοτος σωζομένη
ἐν τῇ Βιενναίᾳ Βιβλιοθήκῃ (γ), ἐν ᾧ αὕτη οὐ μόνον
κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1548 ἐκδοσιν τοῦ Σπινέλλου καὶ
εἰς πάσας τὰς μετατυπώσεις τὰς γινομένας ἐντὸς
τῆς εἰκοσαστοῦς ἐποχῆς τοῦ χορηγηθέντος αὐτῷ
προνομίου προετάρθη ἐκείνων τῶν Μηναιῶν, ἀλλὰ
μετετυπώθη καὶ ἐν ἑτέρᾳ τῶν Μηναιῶν ἐκδόσει, γε-
νομένη τῷ 1594 τῇ ἐπιστάσει Ἐμ. Γλυζωνίου· εἴ-
ναι δὲ ἡ ἐξῆς.

ΜΙΧ. Α. ΜΟΥΣΤΟΞΤΑΗΣ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος.)

(α) Ἑλληνομν. σ. 252.

(β) Hist. Anim. ἐν ἀρχῇ.

(γ) Hodias de Græc. ill. σ. 323.